

Oslo, 28.4.2022

Referat fra møte i Rådet 28. april 2022 (2022/3)

Sted: Møte via MS Teams
Møtetid: Torsdag 28.4.22 kl. 10-12

Til stede:

Fra rådet:

Birger Vikøren
Clair Armstrong
Jørgen Elmeskov
Astrid Undheim
Helge Veum
*Forfall: Marta Ebbing
Grete Brochmann*

Fra administrasjonen:

Geir Axelsen, administrerende direktør
Bjørnar Gundersen, administrasjonsdirektør
Herborg Bryn, kommunikasjonsdirektør
Richard Ragnarsøn, internasjonalt sekretariat
Marit Hoel, referent (fagsiden)
Wenche L D Friestad, referent

Øvrige deltakere:

Heidi R. Jakobsen og Aina Silnes (sak 2022/3/2)
Xeni Dimakos, Arvid Lysø og Coen Hendriks (sak 2022/3/3)
Janne Utkilen og Lasse Sandberg (sak 2022/3/5)

Saker

Til vurdering

Sak 2022/3/1 Godkjennelse av innkalling
Sak 2022/3/2 Overordnet risikovurdering og status fra arbeidet med internkontroll
Sak 2022/3/3 Utkast til kvalitetsrapport til Finansdepartementet

Til orientering:

Sak 2022/3/4 Referat fra møtet m/Finansdepartementet om Rådets årsrapport
Sak 2022/3/5 Internasjonalt utviklingssamarbeid i SSB

Aktuelle saker – Orientering fra administrerende direktør:

- Revisjon av den europeiske statistikkloven (EUs forordning 223/2009)
- Årsmøte med Finansdepartementet
- Sikkerhetstest
- Besøk av Finansministeren i SSB

Eventuelt

Rådets behandling

Rådets leder ønsket velkommen til rådsmøtet.

Sak 2022/3/1   **Godkjennelse av innkalling**
Dokument   *Innkalling_møte i Rådet_28-04-2022*

Det var ingen merknader til utsendt innkalling med saksliste. Sakslisten ble godkjent.

Saker til vurdering:

Sak 2022/3/2   **Overordnet risikovurdering og status fra arbeidet med internkontroll**
Dokument   *Sak2022-3-2_Notat_Utkast til overordnet risikovurdering*
Dokument   *Sak2022-3-2_Vedlegg_Utkast til overordnet risikovurdering (ORV) 2022*

SSB skal oversende overordnet risikovurdering til Finansdepartementet 1. juni. Materialet som ble presentert for rådet var et tidlig utkast. Aina Silnes fra avdeling for administrasjon orienterte om hovedtrekkene siden i fjor. Den eksterne trusselsituasjonen øker. Risikoen knyttet til informasjonssikkerhet i SSB vurderes å være høyere. Risikoen for at den nye dataplattformen (Dapla) ikke blir tilgjengelig med tilstrekkelig funksjonalitet er fortsatt høy. Risikoen for at SSB ikke klarer å beholde, videreutvikle eller rekruttere nødvendig kompetanse, spesielt utviklere, men også fagkompetanse, har økt noe.

Administrerende direktør ba om rådets vurdering.

Rådet hadde følgende synspunkter og spørsmål:

- Det ble bedt om forklaring på at ingen konsekvensvurderinger er endret fra i fjor. Det er kun noen endringer i sannsynlighet.
- Det var ikke mye om risikoen for løsepengevirus i vurderingene. Det ble spurt om hvordan SSB vurderer risikoen for at data kan komme på avveie eller blir kompromittert. Konsekvenser for innbyggerne, SSBs organisasjon og tilliten til SSB bør belyses.
- Risikovurderingen av Dapla går på den tekniske kompleksiteten og betydningen av å få en god statistikkplattform på plass. Det kan være aktuelt å vurdere risikoen ved eventuell motstand til omleggingen i organisasjonen.
- SSB har ikke fullt ansvar for risikoen for vesentlige kvalitetsavvik i all offisiell statistikk, siden SSB ikke er gitt myndighet til å pålegge tiltak hos øvrige produsenter. Hvis risikoen er høy for at kvalitetsavvik påvirker tilliten til offisiell statistikk, vil SSB ha et eierskap til risikoen.
- Det vil på en del områder ikke være mulig å ta bort all risiko. Tiltak vil handle om å redusere sannsynlighet og konsekvens.

SSB svarte at det er viktig å synliggjøre at noen risikoer øker til tross for at det er gjennomført tiltak i henhold til plan, fordi eksterne faktorer utvikler seg mer negativt. Risiko knyttet til informasjonssikkerhet er komplekst, og det vil bli vurdert om det er bedre å dele det opp i flere punkter. Beskrivelser av årsakssammenhenger og konsekvenser, for eksempel når det gjelder løsepengevirus, vil bli vurdert utdypet. Mulige tiltak for å redusere konsekvens vil bli vurdert. SSB arbeider mye med Dapla for tida, og risikokartet vil synliggjøre dette. Rapporten til FIN skal inneholde risikoreducerende tiltak.

Oppsummering: Rådet støttet SSBs arbeid med å tydeliggjøre de viktigste risikomomentene. Rådet ba om at vurderinger rundt Dapla tas opp som del av saken om utviklingsarbeid i SSB på møtet i juni.

Sak 2022/3/3

Dokument

Dokument

Dokument

Utkast til kvalitetsrapport til Finansdepartementet

Sak2022-3-3_Notat_Rapport_Fin_Kvalitet_Offisiell_Stat

Sak2022-3-3_Vedlegg1_Kvalitetsrapport offisiell statistikk første utkast

Sak2022-3-3_Vedlegg2_Utvikling av system for kvalitetssikring

Et første utkast til den årlige rapporten om kvalitet i offisiell statistikk er sendt på høring til Utvalget for offisiell statistikk, statistikkavdelingene i SSB og rådet. Rapporten skal sendes til Finansdepartementet innen 15. juni. Xeni Dimakos fra avdeling for metodeutvikling og datainnsamling orienterte om forslagene til anbefalinger som i hovedsak er rettet mot produsenter. Det er blant annet rom for forbedringer og økt bevissthet om skriftlig dokumentasjon av retningslinjer, rutiner, metoder og kvalitet hos noen produsenter. Flere produsenter sliter med å tolke lovens bestemmelser om statistisk konfidensialitet og finne gode løsninger for å ivareta statistisk konfidensialitet. Det er en utfordring som bør gis høy prioritet. Andre anbefalinger gjelder utvikling av kvalitetssystemet for offisiell statistikk. Det er behov for mer informasjon om kvalitet i offisiell statistikk. Et annet behov gjelder mer forpliktende samarbeid mellom produsentene. SSB må være en drivkraft i kvalitetsarbeidet, men de andre må involvere seg mer. Det er viktig å avklare roller og ansvar for kvalitetsevalueringer og kvalitetsgjennomganger.

Administrerende direktør ba om rådets vurdering av de foreslåtte anbefalingene til forbedring av kvalitet i offisiell statistikk og utvikling av kvalitetssystemet.

Rådet ga følgende innspill:

- Det er ønskelig med en deskriptiv beskrivelse av hvordan statistikkarbeidet hos de ulike produsentene er organisert, og hvilke ressurser de har.
- Dette er svært viktig arbeid i SSB, og anbefalingene er gode. Kvalitetssystemet består av flere deler. Det er viktig å gi en god oversikt i sammendraget og forklare hvor informasjonen bak de ulike anbefalingene kommer fra. Det må være tydelig hvem som har ansvar for å følge opp ulike anbefalinger, og anbefalinger til enkeltinstitusjoner må være spesifikke.
- Det er litt vanskelig å skille mellom SSB og andre produsenter, spesielt i kapitlet om brukerorientering. Relasjoner til brukere ser ut til å kunne styrkes.
- SSB kan vurdere å innhente erfaringer fra flere land for å få innspill til utvikling av kvalitetssystemet, for eksempel bruk av kvalitetsindikatorer.
- SSB bør vurdere hvordan innsikt fra kvalitetsgjennomganger på utvalgte statistikker kan generaliseres og deles på tvers av institusjoner.
- Det kan være lurt å strukturere samarbeidet mer og fordele mer ansvar på flere. SSB bør angi hvilken ressursbruk og prioriteringer i andre institusjoner som anses hensiktsmessig. Da blir behovene synliggjort, uavhengig av hva de andre myndighetene velger å gjøre.
- Det vil være interessant å få en orientering om de øvrige produsentenes erfaringer med samarbeidet.

SSB understreket at delrapporten fra kvalitetsevalueringen vil inneholde mer konkrete anbefalinger enn hovedrapporten, og disse vil de aktuelle produsentene kjenne igjen. Læring

på tvers av institusjonene er viktig. SSB har mer kapasitet enn de øvrige produsentene og et kompetansemiljø på tekniske metoder. Når det gjelder relevans og forståelse for det konkrete fagfeltet, kan de andre stå sterkere enn SSB. Alle kan lære noe av andre. SSB kan invitere noen av de øvrige produsentene til å fortelle om sine erfaringer til rådet.

Oppsummering: Rådet ga ros til arbeidet som er gjort så langt. Rapporten omtaler mange punkter som bør utvikles og forbedres. Det er viktig å tydeliggjøre hva det er viktigst å få gjort noe med først. Struktur i samarbeidet og fordeling av ansvar bør styrkes. Rådet ønsker å følge kvalitetsarbeidet videre.

Saker til orientering:

Sak 2022/3/4   **Referat fra møtet med Finansdepartementet om Rådets årsrapport**
Muntlig referat fra møtet

Rådets leder sa at det var et positivt møte med Finansdepartementet om årsrapporten. Hele rådet var til stede på møtet. Det kom ingen signaler fra departementet om at rådet skulle endre innretningen av sitt arbeid. Rådet framholdt at det er et veldig godt samarbeid med ledelsen i SSB.

Sak 2022/3/5   **Internasjonalt utviklingssamarbeid i SSB**
Dokument   *Sak2022-3-5_Notat_Internasjonalt utviklingssamarbeid*
Dokument   *Sak2022-3-5_Vedlegg1_Internasjonalt utviklingssamarbeid*
Dokument   *Sak2022-3-5_Vedlegg2_Annual Report 2021*

Formålet med SSBs utviklingssamarbeid er å bidra til utvikling av gode nasjonale statistikk-systemer og bedre kapasitet for produksjon og bruk av offisiell statistikk i utvalgte samarbeidsland. Egen seksjon for internasjonalt utviklingssamarbeid ble opprettet i 1994. Seksjonen har ansvar for å koordinere SSBs virksomhet på området, mens fagekspertene fra hele SSB bidrar til gjennomføring av aktiviteter.

Janne Utkilen som leder seksjonen orienterte om utviklingssamarbeidet. Det er i all hovedsak finansiert av UD og Norad, og samarbeidslandene er innenfor UDs liste med partnerland. Statistikkbistanden er etterspørselsbasert, enten fra landet selv, norsk ambassade eller Norad. SSB samarbeider også med andre norske myndigheter, for eksempel i ei registergruppe sammen med Kartverket, Skatteetaten og Brønnøysundregistrene. Bruk av administrative data er et sentralt tema for SSBs innsats. Det gjøres jevnlig evalueringer av prosjektene. SSB har et godt rykte på bistandssiden internasjonalt.

Rådet hadde følgende kommentarer:

- Det er viktig å screene prosjektene grundig på forhånd. Det ble spurt om hvordan prosjekter kartlegges, og om SSB gjør samfunnssetiske vurderinger av hvilke metoder det er riktig å anvende. Norsk metode er ikke alltid overførbart til andre land. I Norge kan man for eksempel bygge på stor tillit. Situasjonen i mange land er krevende, og noen verktøy kan bli misbrukt av myndighetene.
- Strategien om langsiktighet i arbeidet er fornuftig.
- Utviklingssamarbeidet kan gi nyttige interaksjoner og læring begge veier. Det er gevinster for statistikkmedarbeiderne som reiser ut og presenterer, og det er også

verdifulle for de andre landene. Det ble stilt spørsmål om hvilken kunnskap man har fått om drift under Covid-19.

SSB svarte at risikoen for misbruk må vurderes. Samtidig er det viktig å utnytte data for å lage statistikk som gir kunnskap. Et eksempel er på få feltet flyktninger og migrasjon der SSBs viktigste rolle har vært å bidra til å få på plass internasjonale manualer. Før prosjekter igangsettes er det to år med planlegging der man finner ut hva man skal arbeide med og hvordan man skal arbeide sammen. Det er viktig å vurdere kapasiteten og være tydelig på forventningene til partnerne i mottakerlandet. Utviklingssamarbeidet er ikke en kjerneoppgave for SSB, og det må gi interne gevinster og ikke bli for stort. Et eksempel på felles læring er samarbeid med Indonesia om hav for utvikling. Arbeidet er forskningsbasert og gir utvikling både i Norge og Indonesia. I pandemien har man lært mye av å arbeide mer digitalt. Det er likevel behov for å reise noe for å få i gang aktivitetene.

Aktuelle saker – orientering fra administrerende direktør:

Revisjon av den europeiske statistikkloven (EUs forordning 223/2009)

Richard Ragnarsøn i internasjonalt sekretariat orienterte om mulige endringer i forordningen som beskriver det europeiske statistiske systemet, og som er tatt inn i EØS-avtalen. Arbeidet er i startfasen. Den gjeldende forordningen inneholder ikke mye om den teknologiske utviklingen og den digitale transformasjonen. Mange land mangler hjemmel til å samle inn «privately held data» (tredjepartsdata) og ønsker drahjelp fra EU-lovgivningen. Endringene kan gjelde registerdata, deling av data, «data stewardship» og ny teknologi. Norge er i en særstilling, sammen med Estland. Lovendringene kan ha betydning for Norge, hvis det gir tilgang til data som ligger utenfor Norges grenser. SSBs erfaring med bruk av nye datakilder er viktig på europeisk nivå. Temaet vil bli berørt på DGINS i Oslo i oktober, som skal handle om innovasjon i statistikksystemet.

Årsmøte med Finansdepartementet

Departementet hadde spørsmål om noen saker som også rådet har vært opptatt av, for eksempel mikrodatadeling. SSB skal arbeide videre med to saker etter møtet. Det gjelder usikkerhetsmål for alle statistikkene og forbedret kvalitet for deler av nasjonalregnskapet og økt tilgjengelighet for brukere.

Sikkerhetstest

SSB gjennomfører jevnlig sikkerhetstester i samarbeid med Nasjonal sikkerhetsmyndighet. Finansdepartementet og rådet vil få informasjon om resultatene fra den siste testen.

Besøk av Finansministeren i SSB på Kongsvinger 22. mars

Det var første mulighet til å fortelle om SSBs virksomhet til den politiske ledelsen.

Eventuelt

Neste møte er 13. juni. Det er fysiskmøte. Rådets leder sa at det er mange viktige temaer som skal diskuteres. Han håpet at alle kommer til Oslo.

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Oslo, 28. april 2022

Birger Vikøren
rådets leder (sign.)

Jørgen Elmeskov
(sign.)

Claire Armstrong
(sign.)

Astrid Undheim
(sign.)

Helge Veum
(sign.)